

III 9).

Die prince van Oraengiën, grave van Nassau, Catzenellenbogen, heere baron slants van Breda, van Diest, van 'Grim-

1) Y 3: „eende”.

2) Dit stuk (gedrukt in: Codex diplom. Neerl. 2e serie IV 2e afd. blz. 154) wordt hier uitgegeven volgens Y 3, waarmede Y 4 vergeleken is. — In Y 3 staat boven dit stuk het volgende: „Extract ende copie uut copie uuter hantvest der stede van Isselsteyn, onder die justitie berustende”.

3) Y 4: „tot”.

4) Dit woord ontbreekt in Y 4.

5) Y 4: „heeft gestatueert, ordineert”.

6) Y 4: „van de”.

7) Y 4: „Guilielle”.

8) Hierachter komt in Y 3 nog het volgende voor: „Onder stondt gescreven: Aldus gecopieert uit die principael ordonnantie, onderteyckent als boven, ende is dese copie daermede bevonden te accorderen. In kennisse van my. Ondertekent: Frans Dirckss., secretarius.”

9) Dit stuk wordt hier uitgegeven volgens Y 3, waarmede Y 4 vergeleken is.

bergen, van Isselsteyn etc., onsen drossaert van Isselsteyn saluyt. Alsoe tonser kennisse gecoemen is, dat seeckeren tijdt herwaerts in onse stadt ende landen van Isselsteyn voorscreven veele diversche onbekenden leechgangers, rabbauwen ende andere malfacteurs hem verspreyt ende ¹⁾ gehouden hebben ende noch dagelijcx meer onderstaen te verspreyen ende tonderhouden, die oick somtyden onder schijn van krij(ch)slueden aldaer haere passage ende doortocht nemen ende maken, gaende te saemen met geueerder handt by tiene, twelve, in ²⁾ meerder ende mindere getaelen, huer gewin ende lijfftocht soeckende op den schamelen huysman, onse ondersaeten, met sulcker manieren, fortse ende dreygementen, als men hem niet te wille en is int gene sy van eeten, drincken, ruytergelt ende diergelijcken eysschende sijn, denselven onsen ondersaeten aen brandt ende coelen te stellen ofte anderssins qualicken uut te richten, zoedat sy hemlyden niet en derven weygeren noch resisteren, te meer want zy in platte lande sijn woenende ende hem by nachte ofte andere ontyde voor sulcke geselschappe niet en kunnen noch weten te wachten; ende dat genoemden ³⁾ onse voorscreven ondersaeten, (die sulcke malfacteurs resisteerden, vervolchden oft aengrepen, ende, tzelve doende, van dien eenige alzo mochten slaen, wonden oft quetsten ⁴⁾, daer die doet na volchden, alsdan soudensijn ⁵⁾ in pericule aen ons te vervallen ende verbeuren lijff ende goet, ende tzelve aen ons ende des afflyvigen vrunden te moeten beteren ende soenen, al twelck tenderende is tot grooter miserie, laste, schade ende verdriete ⁶⁾ van onsen ondersaeten voorscreven, — soe ist, dat wy, begerende hierinne te versiene tot beschermnisse ⁷⁾ ende onbeschadicheyt ⁸⁾ van onse ondersaeten, u ⁹⁾ ontbieden ende bevelen by desen, dat ghy terstondt ende sonder vertreck alom onder den bedryve ende ampte van uwer offitie, daer men gewoenlick is publicatie te doene, doet uutroepen ende van onsentweegen seer scherpelick bevelen ende gebieden,

1) Y 4 voegt hier in: „hen”.

2) Dit woord ontbreekt in Y 4.

3) Y 3: „genoemen”; Y 4: „genomen”.

4) Y 4: „quetsen ofte wonden”.

5) Y 3: „sy”; Y 4: „sy sijn”.

6) De beide laatste woorden ontbreken in Y 4.

7) Y 4: „bescherminge”.

8) Y 4: „onschadicheyt”.

9) Dit woord ontbreekt in Y 4.

dat alle ombekende leechgangers, rabbauwen ende vagebonden, huer gesonden leden hebbende ende opten huysman gaende ¹⁾, vertrecken uut onsen voorscreven lande van Isselsteyn, Benscop ende Polsbroeck binnen vier ende twintich ueren nae de publicatie van desen sonder langer vertoeven; ende dat ghy denghenen, die ²⁾ daernae binnen onsen landen van Isselsteyn bevonden sullen werden, levende ende terende op den huysman sonder te betaelen sijn cost, aentast ³⁾ ende gevenckelick stelt te water ende te broede, ende die in presentie van der wet ondervraget van heure levene, wandelinghe ende conversatie, ende waerop dat ⁴⁾ sy leeven; ende soe verre sy egeen antwoord en weten te ⁵⁾ gevene, die genouch ende der waerheyt gelijcken is, die te stellen ter banck ende scherper examinatie sonder andere inditie, twelck wy willen alsoe by onsen rechteren ende wethouderen geweest ende getermineert te worden zonder verdrach; daerteghens voerts procederende ⁶⁾ rigoreuselijck zonder dissimulatie tot lijffstraffinge, soe gy nae exigentie van den feyten bevynnen sult behoerende ⁷⁾, daerover doende executie tot exemple van anderen. Ende om soeveele te beeter ende lichtelijcker te moegen apprehendeeren, straffen ende castyen die voerscreven leechgangers ende vagebonden, uuyterende onse voorscreven ondersaeten, soe hebben wy geconsenteert ende consenteren by dese, dat oick onse vuerscreven ondersaeten, egeen offitie hebbende, die sullen moegen aentasten ende gevenckelick nemen, ende dieselve ⁸⁾ leveren in handen van onsen officier, die gehouden sal weesen daertegens te procedeeren ende daeraff te doene punitie criminele, naevolgende tgene des voorscreven is, sonder die te laeten gaene. Ende oft gebeurde, dat die voorscreven delinquanten vergaderden oft by wegen van feyte wilden rebelleren ende hem weeren tegen onsen officiers, heure hulperen ofte onse ondersaten, soe willen wy in dien gevalle, dat de voorscreven onse officiers ⁹⁾ ofte ondersaten by den clockslach oft anderssins

1) Y 3: „gaendende”; Y 4: „gaerdende”.

2) Dit woord ontbreekt in Y 3.

3) Y 4: „aentasten”.

4) Dit woord ontbreekt in Y 4.

5) Dit woord ontbreekt in Y 3.

6) Y 4: „te procederen”.

7) Y 4: „te behoren”.

8) Y 4: „dieselvige”.

9) Y 4: „onse voorscreven officiers”.

hem sullen sterck maken, alsoe dat sy doverhant behouden, ende dese onse ordonnantie worde onderhouden ende gestelt tot reële executie. Ende oft tzelve doende, de voorscreven officiers, heere hulperen ofte onse ondersaten questen eenige van de rebellen, wy vercleren ende willen, dat se daeraff sijn ende blyven onbeschadicht zoewel tegen ons ende de justitie als tegen den vrunden ende magen van denghenen, die alsoe gequest soude wesen, oick al volgdender ¹⁾ de doet nae. Gegeven tot Breda onder onse handt ende segel, hier in placcaet gedruckt, op den thienden dach ²⁾ Julii int jæer ons Heeren dusent vijffhondert een ende tzestich ³⁾. Ende was onderteyckent: Guillem ⁴⁾ de Nassau. Ende opt placcaet besegelt met een groeten ⁵⁾ ronden segel van roeden wasschen. Ende in dorso van sijn principael ⁶⁾ in parchemijn gescreven stondt aldus: Item dat mandament gepubliccert in de kerck, daer men allen publicatiën gewoonlick is te doen. Actum op den xx^{en} Julii anno dusent vijffhondert een ende tzestich. Onderteyckent by mijn: Jan van der Sevender, gerechtsboede tot Isselsteyn ⁷⁾.